

Natuurmonument Veemeik

De Veemeik – het betreft hier een zomereik (*quercus robur*) – is met zijn ongeveer **1300 jaren een der oudste bomen van Duitsland**. Vanwege de diameter van zijn stam (1892 nog ongeveer 4 – 5 meter op borsthoogte gemeten) wordt zijn ouderdom zelfs op 1500 jaar geschat.

De **Veemeik** werd waarschijnlijk reeds in de Germaanse tijd als een **plaats voor erediensten** gebruikt. Ook werd hij “**Raveneik**” genoemd, wat daarop duidt, dat de boom **de hoogste Germaanse god Wodan (Odin)** gewijd was. De raven waren het symbool voor deze godheid. De naam “**Aßenkamp**” (Asenkamp) voor de omgeving van de boom wijst hier ook op, omdat met “**Asen**” Germaanse goden bedoeld worden. Daarmee bekrachtigt zich de leeftijd van de boom, die reeds vóór de christelijke missionering ten tijde van Karel de Grote (742 – 814 n. Chr.) een machtige boom moet zijn geweest. De missionarissen velden de heidense eik echter niet, maar bouwden in zijn directe buurt een kerk. Vandaag bevindt zich daar de St. Silvester kerk.

In de schaduw van de eik daagde in de middeleeuwen het **geheime veemgericht**. (veem = straf, rechtbank), dat toendertijd “**den Vrijen Stoel van Asenkamp**” genoemd werd. Veemgerichten kwamen in deze tijd vooral in Westfalen voor, maar ook in het oosten van Nederland. Zij veroordeelden in de naam van de koning zware misdaden zoals moord, roof, brandstichting en meened, waarop bij een schuldspraak de doodstraf door hangen volgde.

De **Stoelheer**, een adellijke heer of een geestelijke, benoemde een **Vrijgraaf** (Vrijgraaf was een justitiële titel, geen adellijke), die samen met 6 **Vrijschepenen** het **Veemgericht** vormde. Alle vrije en christelijke mannen uit de parochies Erle, Raesfeld, Rhade, Holsterhausen en Alt-Schermbeck waren verplicht onder deze Erler Vrijen Stoel aan de rechtspraken deel te nemen. De vrijstoel van Erle was ondergeschikt aan de Stoelheer van Heiden, die 1335 zijn **Vrijgraafschap** aan de graaf van Kleef verpachte. In 1375 werd de Raesfelder Burgheer eigenaar van deze Vrijgraafschap.

Uit de zelden schriftelijk vastgelegde rechtzaken werd als allereerste vermeld dat Vrijgraaf Bernt de Duiker in 1441 Gerd van Diepenbrock met twee van zijn knechten vanwege moord op twee Schepenen schuldig sprak en ze in afwezigheid vogelvrij verklaarde.

Als de Bisschop van Münster in de 16^e eeuw invloedrijker en machtiger werd, verloor het Erler Veemgericht een groot deel van zijn bevoegdheden. Uiteindelijk eindigden deze bevoegdheden eind van de 18^e eeuw compleet.

De grootte van de boom worden door de volgende historische feiten duidelijk:

- Tijdens een manoeuvre in 1819 liet de latere koning Friedrich Wilhelm IV van Preussen 36 infanteristen met volle uitrusting in de eik opstellen;
- In 1851 spijsde de Bisschop van Münster met elf van zijn geestelijken aan een ronde tafel in de eik.

Van deze eens machtige boom is vandaag slechts nog **een klein deel over**. Zijn huidige vorm is grotendeels door **stormschades en scheefgroei** ontstaan. Waarschijnlijk brak het middengedeelte van de stam af, waardoor er water erin kon dringen en schimmel het kernhout verrotte. Rond 1800 verwijderde men het verrotte hout uit de stam van de eik, zodat er een **holte** ontstond, waardoor men in het binnenste van de boom kon.

Sedert lange tijd probeert men de boom te redden. Reeds **in 1892 werd hij gestut**. Later bracht men **twee ijzeren banden** aan, om de stamdelen bijeen te houden. In 1965 werd de laatst aanwezige ring verwijderd, omdat deze de sapbanen afsnoerde. Gelijktijdig werd door een boomexpert het wortelwerk onderzocht en het aanwezige schimmelbeval bestreden. Sindsdien wordt de eik regelmatig bemest en de wortels belucht. In 1994 werd, om de boom te beschermen, er een hek omgebouwd.